

Το πολιτικό ασυμβίβαστο

Του ΣΩΚΡΑΤΗ ΚΟΣΜΙΔΗ

Πρόσφατα διεξήχθησαν εθνικές εκλογές. Για πρώτη φορά, στον εκλογικό αυτό στίβο, το πλειοψηφικό κόμμα του ΠΑΣΟΚ δεν περιέλαβε αρκετά επώνυμα στελέχη του ως υποψήφιους βουλευτές. Και αυτό διότι, πέρα από τα κωλύματα εκλογιμότητας που θεσπίζει το άρθρο 56 παρ. 1 και 3 του Συντάγματος, το ΠΑΣΟΚ καθιέρωσε μετά τις εκλογές του '96 και το λεγόμενο πολιτικό ασυμβίβαστο, σύμφωνα με το οποίο στελέχη τοποθετημένα σε σημαντικές και υπεύθυνες εν ευρεία έννοια κυβερνητικές θέσεις δεν μπορούν να διεκδικήσουν καν την ιδιότητα του υποψήφιου βουλευτή.

Ο σκοπός της καθιέρωσης του πολιτικού ασυμβίβαστου - ταυτόχρονα και το αίτιο -

είναι προφανής και αφορά τις «καθαρές σχέσεις» που πρέπει να διέπουν τις στελέχουσες διαφόρων φορέων: οι επικεφαλής των φορέων αυτών, αποδεχόμενοι τον διορισμό τους, οφείλουν να ασχοληθούν αποκλειστικά με το αντικείμενο που τους εμπιστεύθηκε η κυβέρνηση. Το αξίωμα αποτελεί πεδίο προσφοράς και δεν υποτάσσεται σε άλλες επιδιώξεις. Ο πειρασμός, η ενδοτικότητα στη χρησιμοποίηση της θέσης για πελατειακές εξυπηρετήσεις με αντάλλαγμα την υποστήριξη στις επόμενες εκλογές, έπρεπε να εκλείψει.

Ως κατ' εντολήν συντάκτης της λίστας του πολιτικού ασυμβίβαστου, είμαι κατά τειμήριο και υπέρμαχος της πρωτοβουλίας. Αυτό δεν μου στερεί τη δυνατότητα να επιχειρήσω όχι μόνο την υπεράσπιση της, αλλά και τη συνηγορία της αντίθετης άποψης.

Ηδη αναφέρθηκα στην προφανή επιχειρηματολογία. Θα προσθέσω ότι τα στελέχη που προτίμησαν την υπεύθυνη θέση πράγματι υπήρξαν αφοσιωμένα στο έργο τους και αντλήθηκαν περισσότερο από τη δεξαμενή της κοινωνίας και λιγότερο από την κομματική επιτηρίδα.

Ερχομαι στις ενστάσεις:

Ο κ. Σωκράτης Κοσμίδης είναι γενικός γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου

1. Πρώτοι εν δυνάμει και με περισσότερες δυνατότητες στη χρησιμοποίηση της εξουσίας τους για πελατειακές σχέσεις είναι οι υπουργοί και υφυπουργοί, οι οποίοι εξαιρούνται του ασυμβίβαστου.

2. Τα στελέχη οφείλουν τον διορισμό τους στον εποπτεύοντα υπουργό. Δεν εργάζονται για τον εαυτό τους, ίσως όμως προωθούν τις πελατειακές σχέσεις του υπουργού.

3. Τα στελέχη που διακρίνονται μέσα από τη δουλειά τους σε κάποιο αξίωμα κωλύονται στην προώθηση περαιτέρω φιλοδοξιών.

4. Το πολιτικό ασυμβίβαστο προσθέτει μια ακόμη ασπίδα προστασίας από τον ανταγωνισμό υπέρ των εν ενεργεία βουλευτών,

σε μια εποχή που και τα τελευταία προπύργια του προστατευτισμού καταρρίπτονται. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι πρώτοι που προέβλαν το αίτημα για την καθιέρωση του πολιτικού ασυμβίβαστου ήταν βουλευτές που εξελέγησαν, αφού προηγουμένως χρημάτισαν σε μια θέση που σήμερα εμπίπτει στο ασυμβίβαστο.

- Βεβαίως, υπάρχουν και αντενστάσεις. Στην πρώτη ένσταση απαντάται ότι υπουργοί και υφυπουργοί, εκτός των ε-

ξωκοινοβουλευτικών, είναι ήδη εκλεγμένοι βουλευτές. Προβάλλονται και ερωτηματικά: Η βουλευτική ιδιότητα είναι προαγωγή για έναν αξιωματούχο του επιπέδου διοικητή-προέδρου τράπεζας ή μεγάλου ασφαλιστικού οργανισμού ή γενικού γραμματέα στον Π/Θ ή σε μεγάλο υπουργείο;

- Το θέμα που με απασχόλησε στο κατ' ανάγκην συνοπτικό αυτό κείμενο αποτελεί ένα μόνο μέρος ενός μεγάλου ζητήματος, που είναι το μοντέλο διακυβέρνησης της χώρας στον νέο αιώνα.

Ερώτημα συνολικό, πολύμορφο, σύνθετο, επίκαιρο πια. Ερώτημα που αφορά τον ρόλο του βουλευτή, των κομμάτων, του κράτους.

Ωριμο για απάντηση ερώτημα, που απευθύνεται όχι μόνο στους επαγγελματίες πολιτικούς, αλλά και στην κοινωνία. Η συζήτηση πρέπει να ανοίξει.

Το αξίωμα αποτελεί πεδίο
προσφοράς και δεν
υποτάσσεται σε άλλες
επιδιώξεις. Ο πειρασμός,
η ενδοτικότητα στη
χρησιμοποίηση της θέσης για
πελατειακές εξυπηρετήσεις
με αντάλλαγμα
την υποστήριξη στις επόμενες
εκλογές, έπρεπε να εκλείψει